

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

8 maja

Nr. 13.

Rok 1930.

T R E Ś Ć:

Sprawy ogólno-administracyjne i prawne.

- Poz. 98.** W sprawie interpretacji § 128 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 447) w związku z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448).
- Poz. 99.** W sprawie uposażenia kandydatów na pracowników etatowych.
- Poz. 100.** W sprawie częściowej zmiany zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 30 września 1929 r. Nr. I/17423/4/30 dotyczącego jednolitej interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448).

Sprawy finansowe.

- Poz. 101.** W sprawie uzupełnienia § 13 Regulaminu Wydziałów finansowych Polskich Kolei Państwowych Część I. (Dz. U. M. K. Nr. 19 z 20 sierpnia 1928 r. poz. 240).
- Poz. 102.** W sprawie niepokrytych kosztów zawiadomienia nadawców o nieodebraniu posyłek.

Sprawy warsztatowe.

- Poz. 103.** W sprawie odwołania rozporządzenia M. K. z dnia 17 marca 1920 r. Nr. 613015 o rewizjach kotłowych.

Sprawy zasobowe.

- Poz. 104.** Rozporządzenie Ministra Komunikacji w sprawie warunków technicznych dostawy stali sprężynowej i sprężyn do parowozów i wagonów.

Sprawy sanitarne.

- Poz. 105.** Rozporządzenie Ministra Komunikacji o badaniu zdolności rozpoznawania barw.

Zawiadomienia.

- Unieważnienie biletu okresowego.
- Unieważnienie dowodu tożsamości osoby.
- Wyniki V konkursu dla pracowników P. K. P. na wynalazki, wnioski i projekty.

SPRAWY OGÓLNO - ADMINISTRACYJNE I PRAWNE.

98.

Nr. P. 1/4811/30 z dnia 4 kwietnia 1930 r. w sprawie interpretacji § 128 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 447) w związku z § 18 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448).

Na zapytanie jednej z Dyrekcyj Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że nie ma sprzeczności, ani

kolizji między postanowieniami § 128 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa P. K. P. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 447) i § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. o zaopatrzeniu emerytalnym etatowych pracowników Przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448).

Ustęp 1 wspomnianego § 128 głosi ogólnie, że uprawnienia pracownika (a więc etatowego i nieetatowego) ocenia się według obowiązujących przepisów t. zn., że pracownicy etatowi otrzymują zaopatrzenie emerytalne względnie odprawę według zasad rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448), zaś nieetatowi otrzymują zaopatrzenie emerytalne w myśl postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 551).

Ustęp 2 wspomnianego § 128 odnosi się w obecnym stanie ustawodawstwa emerytalnego, wyłączenie do pracowników nieetatowych i jest niejako uzupełnieniem wspomnianego ostatnio rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1926 r., które nie przewiduje odprawy dla pracowników nieetatowych. Wykładnia ta wynika bowiem stąd, że rozporządzenie Rady Ministrów z 4 lipca 1929 r. przewiduje w paragrafie 18 odprawę dla tych pracowników etatowych, którzy opuszczając służbę kolejową, nie nabyli prawa do zaopatrzenia emerytalnego, podczas gdy pracownicy nieetatowi opuszczający służbę w analogicznych warunkach nie mieli dotychczas prawa do odprawy.

99.

Nr. P. 2/5369/30 z dnia 9 kwietnia 1930 r. w sprawie uposażenia kandydatów na pracowników etatowych.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 3 października 1929 r. Nr. I. 19101/2/29 w sprawie uposażenia kandydatów na pracowników etatowych ogłoszone w Dz. U. M. K. Nr. 17, poz. 164) otrzymuje na stronie 262, w szpalcie drugiej po wierszu 19 zgóry następujące uzupełnienie:

„Uposażenie kandydata na pracownika etatowego nie może być jednak niższe od uposażenia 6 kategorii płacy”.

100.

Nr. P. 3/5478/30 z dnia 11 kwietnia 1930 r. w sprawie częściowej zmiany okólnika M. K. z dn. 30/IX. 1929 Nr. I. 17423/4/29 dotyczącego jednolitej interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448).

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 30 września 1929 r. Nr. I. 17423/4/29 (Dz. Urz. M. K. Nr. 16, poz. 154) w sprawie interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448) zmienia się w punkcie 1) tegoż okólnika, stanowiąc, iż rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448) nie obejmuje kandydatów na pracowników etatowych, natomiast ma do nich zastosowanie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3/IX 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 551), na ziemiach zaś b. dzielnicy pruskiej postanowienia statutu Kasy Emerytalnej dla robotników K. P. w b. dz. pr. względnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24/XI 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911).

SPRAWY FINANSOWE.

101.

Nr. II/3/2654/30 z dnia 27 marca 1930 r. w sprawie uzupełnienia § 13 Regulaminu Wydziałów finansowych Polskich Kolei Państwowych Część I (Dz. U. M. Kom. Nr. 19 z 20/8. 1928 poz. 240).

Ministerstwo Komunikacji poleca uzupełnić Regulamin Wydziałów finansowych Polskich Kolei Państwowych w następujący sposób:

W § 13, ustępie 5, strona 239 należy dopisać nowe zdanie: „Zlecenia przelewowe w obrębie kasy, które nie powodują zmiany ogólnego stanu kasy (między kasą dyrekcyjną a bankami, względnie między bankami) zatwierdza tylko Naczelnik Wydziału finansowego”.

102.

Nr. II. 2/2817/30 z dnia 12 kwietnia 1930 r. w sprawie niepokrytych kosztów zawiadomienia nadawców o nieodebraniu przesyłek.

Na skutek sprawozdania Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Stanisławowie z dn. 28 marca r. b. Nr. I. 1293/VII Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia daną sprawę, jak następuje.

Zgodnie z p. 1 § 24 R. P. T. stacja przeznaczenia zawiadamia nadawcę na jego koszt za pośrednictwem stacji nadania o nieodebraniu przesyłki.

W wypadku niepokrycia kosztu zawiadomienia przez nadawcę stacja nadania przeprowadza go przez wykaz wydatków różnych, zawiadamiając o tem równocześnie stację przeznaczenia.

Stacja przeznaczenia (sprzedaży) przesyłki w takim razie (p. 8 § 24 R. P. T.) koszt zawiadomienia włącza do innych wydatków, jeżeli uzyskana ze sprzedaży kwota pokrywa wszystkie należności kolei względnie wykazuje nadwyżkę na dobro nadawcy, lub nie włącza tego kosztu do rozrachunku, jako wyrównanego już przez stację nadania, gdy kwota ze sprzedaży nie daje zupełnego pokrycia należności i w wyniku powstaje niedobór, regulowany w myśl postanowień p. 3 § 47 P. R. F. Nr. 8.

SPRAWY WARSZTATOWE.

103.

Nr. VI/2/5114/30 z dnia 17 kwietnia 1930 r. w sprawie odwołania rozporządzenia M. K. z dnia 17 marca 1920 r. Nr. 613015 o rewizjach kotłowych.

Na podstawie decyzji Pana Ministra z dnia 10 kwietnia r. b. Ministerstwo Komunikacji odwołuje niniejszym rozporządzenie z dnia 17 marca 1920 r. Nr. 613015 w sprawie rewizji kotłowych (Dz. Urz. M. K. Ż. Nr. 3 z dn. 1/4. 1920 r.), zezwalające na przesuwanie terminu rewizyj wewnętrznych kotłów parowozowych do lat siedmiu, tem samem traci swą moc

obowiązującą okólnik M. K. z dnia 20/5. 1922 r. Nr. VI/7282/25/22.

W sprawie terminów rewizyj kotłów parowozowych obowiązuje wobec tego tylko „Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 27/4. 1922 r. Nr. VI. 6051/26/22 o budowie i ustawianiu kotłów parowozowych i kotłów parowych, ustawianych w wagonach kolejowych, jakoteż o nadzorze nad nimi” (Dz. Urz. M. K. Ż. Nr. 16 z dn. 10/5. 1922 r.) oraz „Rozporządzenie Ministra Kol. Żel. z dnia 14/6. 1923 r. Nr. VI/4817/25/23 w przedmiocie zmiany § 20 rozporządzenia z dnia 27/4. 1922 r. Nr. VI/6051/26/22 (Dz. Urz. M. K. Ż. Nr. 16 z dnia 15/7. 1923 r.).

Przesunięcia terminów rewizyj wewnętrznych kotłów, dokonane przed wydaniem niniejszego rozporządzenia pozostają w mocy.

104.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 3 kwietnia 1930 roku Nr. VI/14620/3/29 w sprawie „Warunków technicznych dostawy stali sprężynowej i sprężyn do parowozów i wagonów“.

Niżej podane „Warunki techniczne dostawy stali sprężynowej i sprężyn do parowozów i wagonów” wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i jednocześnie tracą moc wszystkie dotychczas obowiązujące „Warunki” wydane w tym przedmiocie.

WARUNKI TECHNICZNE

dostawy stali sprężynowej i sprężyn do parowozów i wagonów.

Niniejsze warunki techniczne obejmują:

- I. Warunki dostawy stali sprężynowej.
- II. Warunki dostawy sprężyn piórowych.
- III. Warunki dostawy sprężyn zwojowych.

I. Warunki dostawy stali sprężynowej.

Rodzaj materiału.

1. Stal sprężynowa powinna być wyrobiona z martenowskiej stali zasadowej, jednak za zgodą Ministerstwa Komunikacji może być wyrobiona z innej stali zlewnej. Jeżeli stal sprężynowa ma być wykonana ze specjalnego materiału, to w zamówieniu będą podane odnośne warunki techniczne.

2. Stal powinna być czysto odwalcowana, bez wszelkich braków, jak skazy, zadry, wgłębienia żużlowe i inne.

3. Wszelkie czynności mające na celu ukrycie braków w materiale są wzbronione.

Wymiary.

4. Wymiary stali powinny odpowiadać wymiarom podanym w zamówieniu. Dopuszczalne są je-

dnakże odchylenia w szerokości sztab płaskich $\pm 1,0$ mm, w grubości zaś $\pm 0,20$ mm. W prętach innego przekroju dopuszczalne odchylenia od wymiarów będą podane w zamówieniu.

5. Stal powinna być dostarczana w długościach handlowych, przyczem do sprężyn piórowych w długościach nie mniejszych jak 5 metrów, o ile w zamówieniu nie wskazano określonych długości.

Znakowanie.

6. Na każdej sztabie stali winien być wybity znak wytwórni, nadany jej przez Ministerstwo Komunikacji, oraz wybity lub namalowany farbą olejną numer spustu.

Po dokonaniu prób, podanych niżej w pp. 7 do 11 sztaby przyjęte winny być opatrzone stemplem Odbiorcy.

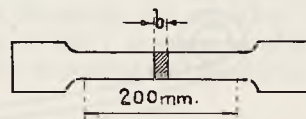
Próby.

7. Stal podlega próbom na zginanie i rozerwanie. Próbom tym poddaje się 1% ilości sztab, przedstawionych do odbioru.

8. Próba na rozerwanie dokonywa się z materiałem niezahartowanym. Próbką przygotowuje się na zimno zapomocą frezowania lub toczenia. Przekrój poprzeczny próbki płaskiej (patrz rys. 1) winien mieć formę prostokątną, o grubości b , odpowiadającej grubości stali, przedstawionej do odbioru i szerokości, odpowiadającej wzorowi na długość pomiarową próbki:

$$L = 11,3 \sqrt{F}$$

przy $L = 200$ mm (jeżeli F oznacza pole przekroju próbki).

rys. 1

Wymiary próbki ze stali okrągłej (patrz rys. 2) powinny odpowiadać również wzorowi powyższemu.

rys. 2

Próbka powinna wykazać:

wytrzymałość na rozerwanie R nie mniejszą jak 70 kg/mm^2 i wydłużenie nie mniejsze jak 12%.

9. Próba na zginanie dokonywa się z materiałem zahartowanym w warunkach przewidzianych w zamówieniu.

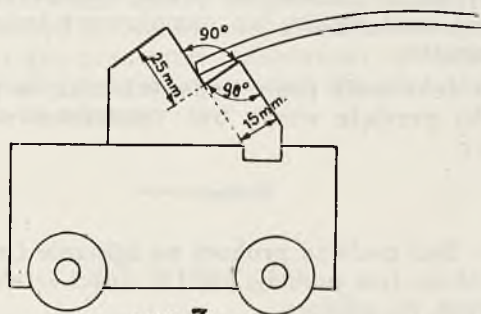
Kawałek stali o długości około 800 mm wygina się w stanie nagrzany według promienia stokrót-

nie większego od grubości stali, następnie zaś hartuje się i odpuszcza.

Przygotowana w powyższy sposób próbka, położona na 2-ch podporach, odległych od siebie na 600 mm (patrz tys. 3) podlega w ciągu 5 minut obciążeniu, działającemu prostopadłe do sztaby pośrodku między podporami i obliczonemu według wzoru:

$$P_{(kg)} = \frac{a b^2}{9}, \text{ przyczem}$$

a oznacza szerokość, b grubość stali w mm.

rys. 3

Obciążenie to wywołuje w stali naprężenie 100 kg/mm². Po usunięciu obciążenia sztaba powinna wrócić do pierwotnego stanu, t. j. nie wykazać wygięcia trwałego. Gdyby się okazało wygięcie trwałe, nie przewyższające 1% wygięcia całkowitego pod obciążeniem, to zezwala się poddać stal jeszcze raz obciążeniu. Po usunięciu powtórnego obciążenia sztaba nie powinna wykazać żadnego nowego wygięcia trwałego.

10. Oprócz prób powyższych przysługuje odbiorcy prawo przeprowadzenia badania metalograficznego w celach informacyjnych.

Próby powtórne.

11. W razie, gdyby choć jedna z powyższych prób dała wyniki niezadawalające, stal może być poddana próbie powtarzanej. W tym celu z danej partji bierze się podwójną ilość wyżej wskazanych prób. Jeżeli choć jedna z powtórných prób da wyniki niezadawalające, to odnośna partja stali odrzuca się.

II. Warunki dostawy sprężyn piórowych.

Rodzaj i własności materiału.

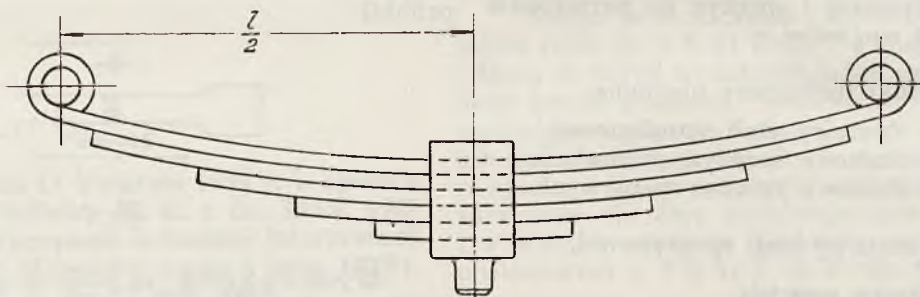
12. Materiał na sprężyny piórowe powinien odpowiadać warunkom technicznym dostawy stali sprężynowej, podanym wyżej.

13. Materiał opasek do sprężyn piórowych powinien wykazać wytrzymałość na zerwanie 34 — 42 kg/mm² i wydłużenie nie mniejsze jak 26%. Opaski winny być wytłaczane lub odkute z jednego kawałka, bez spawania.

Wymiary i wykonanie.

14. Sprężyny piórowe powinny być wykonane według rysunków, załączonych do zamówienia. Uchybienia w wymiarach sprężyn piórowych dozwolone są w granicach następujących:

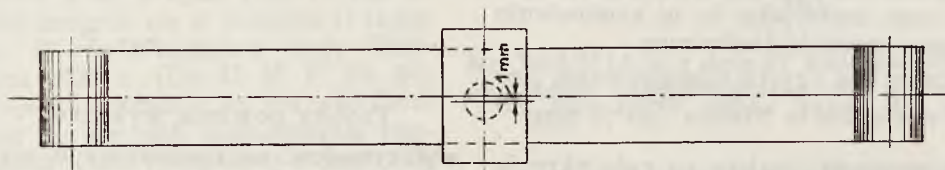
a) w odległości od środka uszka sprężyny do środka opaski $\left(\frac{1}{2}\right)$ nie więcej jak $\pm 1,5$ mm (patrz rys. 4).

rys. 4

b) w wysokości fabrycznej strzałki sprężyny piórowej nie więcej jak ± 5 mm,

c) oś opaski może mieć odchylenia od osi podłużnej sprężyny nie więcej jak ± 1 mm (patrz rys. 5).

rys. 5

15. Pióra nie powinny być wichrowate i powinny przylegać szczelnie do piór sąsiednich tak w stanie swobodnym, jako też obciążonym.

16. Otrzymane przy obróbce ostre krawędzie winny być opiłowane przed hartowaniem. Przed składaniem sprężyn powierzchnie wzajemnego przy-

legania piór należy pokrywać mieszaniną smaru z grafitem lub parafiną. Zmontowane sprężyny po dokonaniu odbioru winny być pomalowane czarną farbą olejną.

Znakowanie.

17. Na każdej sprężynie piórowej powinien być wybity na bocznej ścianie opaski znak wytwórni, nadany jej przez Ministerstwo Komunikacji, która sprężynę wykonała, jako też rok i półrocze dostawy. Na opasce sprężyny przyjętej wybija się również stempeł Odbiorcy.

Próby.

18. Wszystkie sprężyny piórowe winny być wypróbowane przez wytwórnię przed przedstawieniem ich do odbioru. Z przedstawionych do odbioru sprężyn Odbiorca poddaje próbom niżej wymienionym w punkcie 19 sprężyny parowozów w ilości 10%, sprężyny zaś wagonów osobowych i towarowych w ilości nie mniejszej jak 5% przedstawionej partii.

19. Sprężyna piórowa ze strzałką uprzednio wymierzoną obciąża siłę p. (w kg), określoną ze wzoru:

$$P_{(kg)} = \frac{200 a}{31} nb^2, \text{ w którym}$$

- a — oznacza szerokość pióra w mm,
- b — grubość pióra w mm,
- l — odległość między środkami uszek w mm,
- n — ilość piór.

Obliczone w ten sposób obciążenie wywołuje naprężenie skrajne w piórach około 100 kg/mm². To obciążenie próbne powtarza się trzykrotnie. Pierwsze obciążenie odbywa się bez pomiarów, przy drugim mierzy się ugięcie trwałe, które nie powinno przewyższać 2% ugięcia całkowitego, otrzymanego przy tem obciążeniu; wreszcie po trzecim obciążeniu sprężyna nie powinna wykazać żadnego ugięcia trwałego.

20. Prócz tego co trzecia ze sprężyn, podlegających próbom według punktu 19, poddaje się dodatkowemu obciążeniu, wskazanemu na rysunku konstrukcyjnym sprężyny, w celu wyznaczenia strzałki ugięcia. Odchylenia tej strzałki od podanej na rysunku dopuszcza się w granicach $\pm 5\%$, o ile inna wielkość odchylenia nie będzie podana w zamówieniu lub na rysunku.

21. Resztę sprężyn, podlegających próbom według punktu 19, pozostałą po próbach według punktu 20, poddaje się próbie dynamicznej na maszynach, wytwarzających obciążenie okresowo zmienne w określonych granicach wielkości siły i odpowiadającego przesunięcia (skoku). Obciążenie waha się przytem między wartością bliską zera, a 1,5 P_n, jeżeli P_n oznacza obciążenie wskazane na rysunku. Ilość po sobie następujących wahanń obciążenia winna być nie mniejsza jak 25, a okres jednego wahnienia około 1 sekundy. Po tej próbie nie powinna się okazać trwała zmiana strzałki sprężyny.

Próbę dynamiczną wolno wykonywać zapomocą młota o skoku dającym się regulować i mierzyć.

22. Oprócz prób powyższych (p. 19 do 21) 1% ilości wszystkich sprężyn poddaje się próbom twardości. Wyniki otrzymane, mające znaczenie informacyjne, wpisuje się do protokołu prób.

Próby powtórne.

23. W razie, gdyby choć jedna sprężyna z próbowanej partii dała przy próbach wyniki niezadawalniające, to na żądanie dostawcy, mogą być wykonane próby powtórne. W tym celu za każdą nieudaną próbę z przedstawionej do odbioru partii sprężyn wykonywa się podwójną ilość prób. Jeżeli choć jedna z tych prób powtórnych da wyniki niezadawalniające, to wszystkie sprężyny danej partii odrzuca się.

III. Warunki dostawy sprężyn zwojowych.

Rodzaj i własności materiału

24. Materiał na sprężyny zwojowe powinien odpowiadać podanym wyżej warunkom technicznym dostawy stali sprężynowej.

Wymiary i wykonanie.

25. Sprężyny zwojowe powinny być wykonane według rysunków załączonych do zamówienia. Odchylenia od wymiarów, dopuszczalne w poszczególnych rodzajach sprężyn, powinny być podane na rysunku lub w zamówieniu.

26. Pojedyncze zwoje sprężyn przy obciążeniu nie powinny wzajemnie się zaciskać, lecz posiadać swobodny ruch w dół i w górę wzdłuż osi sprężyny, która winna być prostopadła do górnej i dolnej podstawy.

27. O ile sprężyny podczas wyrobu nie zostały pokryte tłuszczem, to należy je po dokonaniu odbioru powlec czarną farbą olejną przez zanurzenie.

Znakowanie.

28. Na stronie zewnętrznej każdej sprężyny powinien być wybity znak wytwórni, nadany jej przez Ministerstwo Komunikacji, oraz ostatnie dwie cyfry roku dostawy.

Próby.

29. Wszystkie sprężyny powinny być wypróbowane przez wytwórnię przed przedstawieniem ich do odbioru. Z przedstawionych do odbioru partii sprężyn Odbiorca wybiera nie mniej jak 5% do wykonania następujących prób:

30. Sprężyna bez uprzedniego sprawdzenia wysokości obciąża się pod prasą aż do zupełnego osiadania, o ile w zamówieniu nie podane jest obciążenie, pod którym należy dokonać tego osiadania.

Po obciążeniu i następnym odmierzeniu wysokości sprężyna ściska się znowu do zupełnego osiadania. Po tej próbie sprężyna nie powinna wykazać trwałej zmiany wysokości większej niż 2% tejże. Sprężyna ściska się następnie jeszcze raz, a wysokość jej po tej ostatniej próbie powinna pozostać taka sama, jaka była po poprzednim osiadananiu.

31. Prócz tego co druga ze sprężyn, podlegających próbom według punktu 30, obciąża się dodatkowo siłą, podaną na rysunku, poczem mierzy się powstałe przy tem ugięcia. Odchylenie ugięcia rzeczywistego od podanego na rysunku dopuszcza się w granicach $\pm 5\%$.

32. Sprężyny zderzakowe, czyniące zadość powyższym wymaganiom (p. 30 i 31), podlegają nadto próbie dynamicznej na tych samych maszynach, co sprężyny piórowe. Górną granicę obciążenia waha-jącego się między wartością P_1 , a wartością małą różną od zera, należy przytem dobrać tak, aby przy ściśnięciu siłą P_1 brakowało jeszcze 3 mm do zupełnego osiadania sprężyny. Ilość po sobie następujących wahnien obciążenia winna być nie mniejsza jak 25, a okres jednego wahnienia około 1 sek. Po tej próbie nie powinna się pojawić trwała zmiana wysokości sprężyny.

Próbie dynamiczną wolno wykonywać za pomocą młota o skoku dającym się regulować i mierzyć.

Próby powtórne.

33. W razie, gdyby choć jedna sprężyna z próbowanej partji dała przy próbach wyniki niezadawalniające, to na żądanie dostawcy, mogą być wykonane próby powtórne. W tym celu za każdą nieudaną próbę z przedstawionej do odbioru partji sprężyn wykonywa się podwójną ilość prób. Jeżeli choć jedna z tych prób powtórnych da wyniki niezadawalniające, to wszystkie sprężyny danej partji odrzuca się.

SPRAWY SANITARNE.

105.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 16 kwietnia 1930 r. Nr. S. 333/30 o badaniu zdolności rozpoznawania barw.

W sprawie stosowania ust. 11 i 12 § 6 przepisów Nr. S. 1 (O badaniu lekarskiem kandydatów do

służby kolejowej i pracowników kolejowych) zarządzam z ważnością aż do odwołania, co następuje:

Podstawową metodą badania zdolności rozpoznawania barw są tablice pseudoizochromatyczne Stillinga (wydanie P. K. P.).

Lekarze rejonowi obowiązani są przeprowadzać badania wyłącznie za pomocą tych tablic, ściśle według wskazówek tam zawartych.

Przy badaniu przez lekarzy rejonowych kandydatów do służby kolejowej (nowowstępujących) wszelkie błędy przy rozpoznawaniu tablic Stillinga dyskwalifikują kandydata na stanowiska (zajęcia) I-ej i II-ej kategorii bez potrzeby kierowania go do okulisty kolejowego.

W razie stwierdzenia błędu lub wahań przy odczytywaniu tablic Stillinga przez pracowników kolejowych, podlegających badaniom okresowym, względnie podczas badań okolicznościowych (po wypadku, chorobie i t. p.), lekarz rejonowy obowiązany jest skierować badanego do okulisty kolejowego.

Okulista kolejowy przeprowadza badanie pracownika przede wszystkim za pomocą tablic pseudoizochromatycznych (Stilling, Ishihara) i o ile zauważy błędy lub wahania w rozpoznawaniu niektórych tablic, poddaje pracownika badaniu innymi metodami, a mianowicie Holmgrena i Nagela.

Jeśli pracownik rozpoznaje te dwie metody (Holmgrena i Nagela) bez błędów i bez wahań, może być uważany za posiadającego zdolność rozpoznawania barw; w przeciwnym razie musi być uważany za dotkniętego ślepotą na barwy.

ZAWIADOMIENIA:

Unieważnienie biletu okresowego.

Unieważnia się z powodu zagubienia bezpłatny bilet okresowy bezimienny kl. I-ej Nr. 637, wydany przez Ministerstwo Komunikacji dla urzędnika Zarządu Towarzystwa Kolei Orientalnych na przejazd w obrębie wszystkich Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych z terminem ważności do odwołania.

Unieważnia się, z powodu zagubienia dowód tożsamości osoby Nr. 2051, wydany przez Ministerstwo Komunikacji na imię Franciszka Klimczaka, emerytowanego sekretarza Ministerstwa Komunikacji.

**WYNIKI V KONKURSU DLA PRACOWNIKÓW P. K. P.,
NA WYNAZAZKI, WNIO SKI I PROJEKTY.**

Na V Konkursie wynalazków, wniosków i projektów pracowników kolejowych rozpatrzono 184 prace, z których zakwalifikowano do nagrody 48 prac, wyszczególnionych w poniższym wykazie.

Lp. Nr.	Nazwa wynalazku, wniosku lub projektu	Nazwisko i imię pracownika	Nazwa jednostki	Data zgłoszenia
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...
11	...	...	...	...
12	...	...	...	...
13	...	...	...	...
14	...	...	...	...
15	...	...	...	...
16	...	...	...	...
17	...	...	...	...
18	...	...	...	...
19	...	...	...	...
20	...	...	...	...
21	...	...	...	...
22	...	...	...	...
23	...	...	...	...
24	...	...	...	...
25	...	...	...	...
26	...	...	...	...
27	...	...	...	...
28	...	...	...	...
29	...	...	...	...
30	...	...	...	...
31	...	...	...	...
32	...	...	...	...
33	...	...	...	...
34	...	...	...	...
35	...	...	...	...
36	...	...	...	...
37	...	...	...	...
38	...	...	...	...
39	...	...	...	...
40	...	...	...	...
41	...	...	...	...
42	...	...	...	...
43	...	...	...	...
44	...	...	...	...
45	...	...	...	...
46	...	...	...	...
47	...	...	...	...
48	...	...	...	...

WYKAZ PRAC NAGRODZONYCH:

a. Pierwsza kategoria.

Nr. bież.	Autor	Stanowisko służbowe	Treść pracy	Przyznano nagrody	Uwagi Komisji
1	Inż. Czesław Gieleżyński	Nacz. III. Oddziału Mech. DOKP. w Warszawie	Elektroautomatyczne urządzenie do pompowania wody	Wniosek o wynagrodzenie inż. Gieleżyńskiego i Wisznickiego	I kat. Zaleca się do rozpowszechnienia
2	Inż. Ryszard Wisznicki	Nacz. Wydz. V/6 Min. Komunikacji	Przyrząd do badania wytrzymałości haków i wkrętów i drzewa	przedstawić oddzielnie p. Ministrowi z motywami	I kat. Zaleca się do stosowania

b. Druga kategoria.

3	Włodzimierz Daszkiewicz	Maszynista I kl. parowozowni „Przemysł“	Urządzenie dodatkowej dźwiękowej sygnalizacji, oraz do zatrzymywania automatycznego pociągu przed zamkniętym sygnałem	600	Wynalazek nie rozstrzyga całkowicie sprawy automatycznego hamowania pociągów przed zamkniętym sygnałem, lecz posuwa tę sprawę naprzód. Ze względu na duży nakład pracy, włożonej w wynalazek. Komisja przyznaje nagrodę w sumie 600 zł.
4	Sawicki Mieczysław	Zawiodowca Sekcji Warsztatowej parowozowni Wołkowysk D. O. K. P. w Wilnie.	Czopiarka do obtaczania czopów korbowych.	400	II kat. Zaleca się do stosowania.
5	Szczuka Henryk	Zawiodowca Sekcji Warsztatowej parowozowni Wilnie D. O. K. P. w Wilnie.	Przyrząd do rozwiercania otworów ścian sitowych bez demontażu ich.	350	II kat. Zaleca się do stosowania.
6	Kowalkowski Franciszek	Zawiodowca Sekcji warsztatowej w warszt. głównych w Bydgoszczy.	Przyrząd do przecinania nakrętek.	300	II. kat. Zalecić wszystkim Dyrekcjom do stosowania.
	Tobolski Jan	Przodownik ślusarski z powyższych warsztatów.	„	100	„

Nr. bież.	Autor	Stanowisko służbowe	Treść pracy	Przyznano nagrody	Uwagi Komisji
7	Kochański Marjan	Zawiaadowca sekcji warsztatowej w warszt. głów. Warszawa-Praga.	Pompka pneumatyczno - hydrauliczna do podnoszenia ciśnienia w kotle.	300	II kat. Zaleca się do stosowania pod warunkiem dorobienia kłapy bezpieczeństwa.
	Pasek Józef	P. O. zawiadowcy sekcji tychże warsztatów.	"		"
8	Ryszka Ludwik	Zawiaadowca Sekcji warsztatów głów. w Nowym Sączu.	Piec do hartowania narzędzi.	300	II kat. Z warunkiem nadesłania dokładnych wykonawczych rysunków, które rozesłać do wszystkich warsztatów.
9	Ryszka Ludwik	Zawiaadowca Sekcji warsztatów głównych w Nowym Sączu.	Wygniataarka do listew blaszanych okiennych.	100	III kat.
10	Inż. Klemens Wein	Nacz. Wydz. Zasobów D. O. K. P. w Stanisławowie.	Zamykalne płozy hamulcowe na szynach	300	II kat. Zalecić Dyrekcjom do stosowania rysunek rozesłać.
11	Kołek Wincenty	Kontroler maszyn w D. O. K. P. w Katowicach.	Przyrząd do wylewania panewek	90	III kat. Rysunki rozesłać do wszystkich warsztatów do wiadomości.
	Długosz Józef	Zastępca Nacz. warszt. w Piotrowicach.	"	120	
	Kubanek Karol	Zaw. Sekcji warszt. Dyr. Katowickiej.	"	40	
12	Ledwoń Adam	Pomocniczy zaw. odcinka drogow. st. Sieradz.	Przyrząd do regulowania luzów między szynami	250	II kat. Zalecić wszystkim Dyrekcjom.

c. Trzecia kategoria.

13	Drozdowicz Teodor	Zaw. odcinka drogow. w Suchedniowie.	Projekt urządzenia przeciwko pełzaniu szyn.	200	III. kat.
----	----------------------	--------------------------------------	---	-----	-----------

Nr. bież.	Autor	Stanowisko służbowe	Treść pracy	Przyznano nagrody	Uwagi Komisji
14	Folbrycht Stefan	Zaw. sekcji II kl. warszt. w Poznaniu.	Szlifierka do docierania kranów i korków do wag. osob.	200	III kat. Zalecić Dyrekcjom do stosowania.
15	Kossut Karol	Zaw. sekcji warsztat. w warszt. w Pruszkowie Dyr. Warszawskiej.	Przyrząd do zalewania panewek białym metalem.	200	III kat. Zalecić Dyrekcjom i rozesać rysunki warsztatom.
16	Kuligurski Jan	Zaw. sekcji warszt. w warsztatach gł. w Poznaniu.	Przyrząd do wylewania panewek białym metalem.	200	III kat. Rozesać rysunki warsztatom.
17	Samogij Władysław	Maszynista wodociągowy w Nowym Sączu Dyr. Krakowskiej.	Bager do czyszczenia studni.	200	III kat. Z warunkiem dostarczenia rysunków celem rozesłania ich do wszystkich Dyrekcji.
18	Inż. Szpakowski Mieczysław	Urządnik VI st. Min. Komunikacji.	Podwójna opaska tłokowa.	200	III kat. Wykonać przy okazji zmiany tarczy tłoka przy pr. główn. w warszt. na Pelcowiźnie.
19	Wagner Julian	Zaw. odcinka dróg. Druskieniki Dyr. Wileńskiej.	Model przyrządu przeciwko wędrowaniu szyn.	200	III kat.
20	Wall Henryk	Zaw. sekcji warsztat. głównych w Nowym Sączu.	Podręcznik do obliczania objętości drzewa tartego, dostosowany do potrzeb kolejnictwa.	200	III kat. Prosić Wydz. Zas. Dyr. Warszawskiej o wyeliminowanie zbytecznych wymiarów, sprawdzić pozostałe i wydać w formie książeczki dla wszystkich Dyrekcji.
21	Garczyński Stefan	Zaw. sekcji warsztat. Dyrekcji Gdańskiej.	Wiertło do centrowania.	150	III kat. Zaleca się do stosowania.

Nr. bież.	Autor	Stanowisko służbowe	Treść pracy	Przyznano nagrody	Uwagi Komisji
22	Krzyżzak Władysław	Ślusarz warszt. gł. w Nowym Sączu Dyr. Krakowskiej.	Przyrząd do naprawy wentyli smoczków Friedmana.	150	III kat. Zaleca się do stosowania.
23	Inż. Krzyżanowski Tadeusz	P. o. Kierownika Biura Organizac. warszt. gł. w Bydgoszczy.	Wózek rekwizytowy dla straży ogniowej.	150	III kat.
24	Kromer Feliks	Adjunkt Magazynu filjalnego I kl. Wydz. Zasob. na st. Lublin DOK. w Radomiu.	Zmiana sposobu płacenia pracownikom nieetatowym.	100	III kat. Sposób dobry już przedtem był rozważany w M. K. i nadaje się do wprowadzenia.
25	Kromer Feliks	Adjunkt Magazynu filjalnego I kl. Wydz. Zasob. na st. Lublin DOKP. w Radomiu.	Sposób wydawania biletów	100	III kat. Projekt jest teoretycznie dobry był już dawniej rozważany przez M. K. i nadaje się do częściowego wprowadzenia
26	Kubanek Karol	Zaw. sekcji warszt. Oddz. Mech. Rybnik Dyr. Katowickiej.	Urządzenie do obtaczania eliptycznych grzybków szlamikowych.	150	III kat. Aczkolwiek istnieją lepsze urządzenia w innych warsztatach lecz za pracę twórczą zasługuje na nagrodę.
27	Śliwiński Franciszek	Maszyn. II kl. Parowozowni Zbąszyń Dyrek. Poznańskiej.	Oliwiarka do czopów korbowodów i wiązarów	150	III kat.
28	Inż. Smoluchowski Ludwik	Referendarz warszt. gł. w Tarnowie.	Rekonstrukcja tokarki.	150	III kat.
29	Inż. Stecewicz	Nacz. Oddz. Mech. w Bydgoszcz Dyr. Gdańskiej.	Składane żelazne rusztowanie do budowy sklepień w paleniskach parowozowych	150	III kat.
30	Tarczyński Stanisł.	Kotlarz parowozowni Strzemieszyce Dyrekcji Radomskiej.	Wzmocnienie zalewu na suwaczach krzyżulcowych.	150	III kat.

Nr. bież.	Autor	Stanowisko służbowe	Treść pracy	Przyznano nagrody	Uwagi Komisji
31	Wołoszyński Stefan	St. majster warszt. gł. we Lwowie.	Zamknięcie maźnicy wagonowej	150	III kat.
32	Baran Jan	Zaw. sekcji warst. II kl. w Tarnowie	Przyrząd do prostowania osi wagonowych.	100	III kat.
33	Bejnar Jan	Ślusarz parowozowni w Białymstoku.	Projekt normalizacji rozwiertników do rur płomiennych	100	III kat. Nagroda za inicjatywę i pracę aczkolwiek istnieje dalej idąca normalizacja w warsztatach na Pradze Pelcowiznie.
34	Jeziak Stefan	Elew drogowy z Jabłonny Dyr. Warszawskiej.	Przyrząd do wyciągania haków z podkładów.	100	III kat. Zaleca się stosować
35	Kowalski Włodzim.	Maszynista II kl. parowozowni Jarosław.	Wentyl kondensacyjno redukcyjny węży ogrzewczych.	100	III kat.
36	Kupczak Józef	Pracownik warsztatów w Piotrowicach.	Maszyna do naprawy sprzęgów wagonowych.	100	III kat. Nagrodzono za pracę i inicjatywę.
37	Lehnis Ernest	Monter sygnalizacji w Gdańsku.	Dwa typy wiertarki ręcznej z poziomnicami.	100	III kat. Konstrukcję podać do wiadomości Dyrekcjom P. K. P.
38	Maniewski Piotr	Pomoc. zaw. sekcji warszt. gł. w Poznaniu.	Przyrząd do wykonywania nakrętek i pochw zderzakowych.	100	III kat. Rozesłać rysunek do wszystkich warsztatów P. K. P.
39	Pach Józef	Majster warszt. gł. w Nowym Sączu.	Przyrząd do oszczędnego samorodnego spawania.	100	III kat.
40	Pałapczuk Marcin	Maszynista parowozowni Sosnowiec.	Urządzenie do oczyszczenia parowozów.	100	III kat.

Nr. bież.	Autor	Stanowisko służbowe	Treść pracy	Przyznano nagrody	Uwagi Komisji
41	Rzepakowski Ignacy	P. o. zawiadowcy sekcji warsztatowej w Łapach.	Przyrząd do podwieszania wiertarki pneumatycznej.	100	III kat. Rysunki rozesłać do wszystkich warsztatów.
42	Szendryk Jan	Odbiorca leśnych materiałów VI. Oddz. Dyr. Radomskiej.	Nowy sposób umocowania szyn	100	III kat. Projekt ciekawy lecz wymaga dalszego opracowania.
43	Sydorczuk Józef	Zawiadow. odcinka w Chodorowie Dyr. Stanisławowskiej.	Zasuwa do pieca z otworem, chroniącym od zacczadzenia.	100	III kat.
44	Wasilewski Stanisław	Ślusarz warszt. gł. na Pradze Pelcowizna.	Uniwersalny przyrząd do zalewania panew. białym metalem.	100	III kat.
45	Włodarczyk Stefan	Przodownik ślusarski warszt. gł. w Poznaniu.	Przyrząd pomocniczy do wbudowywania resorów do do wózków tocznych.	100	III kat.
46	Cieplewski Bolesław	Ślusarz warsztatów w Radomiu.	Przyrząd do samoczynnego włączenia suportu.	50	III kat
47	Wiśniewski Kazimierz	Hamulcowy st. Chodorów Dyr. Stanisławowskiej.	Sygnały dzwonekowe przy ucieczce wagonów.	50	III kat. Myśl zasługuje na uwagę, przekazać do Dep. IV i V. celem dalszego rozpatrzenia z wnioskiem przychylnym.
48	Wojtulewicz Waclaw	Uczeń sred. techn. szkoły w Brześciu.	Kliny do wybijania stożka trzona tłokowego z krzyżulcem.	50	III kat. Konstrukcja nie nowa. Komisja uważa za wskazane nagrodzić jako dobrze wykonaną pracę ucznia.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa. Nr. 51097. 6.V.30. 8.500.

WARUNKI PRENUMERATY. Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Komunikacji podaje do wiadomości, iż prenumerata Dziennika Urzędowego M. K. na rok 1930 wynosi zł. 8.—, półroczna zł. 4.—, kwartalna zł. 2.—.

Pojedynczy numer — groszy 50.

